

HRVATSKO FILOZOFSKO DRUŠTVO
CROATIAN PHILOSOPHICAL SOCIETY
KROATISCHE PHILOSOPHISCHE GESELLSCHAFT
ASSOCIAZIONE CROATA DI FILOSOFIA

16. DANI FRANE PETRIĆA
16th DAYS OF FRANE PETRIĆ
16. FRANE-PETRIĆ-TAGE
16. GIORNI DI FRANCESCO PATRIZI

GLAVNA TEMA: *Čovjek i kultura*
MAIN THEME: *Human and Culture*
HAUPTTHEMA: *Mensch und Kultur*
TEMA PRINCIPALE: *Uomo e cultura*

Cres, Hrvatska, 23.–26. rujna 2007.
Cres, Croatia, September 23–26, 2007
Cres, Kroatien, 23.–26. September 2007
Cherso, Croazia, 23–26 settembre 2007

STALNA TEMA: *Petrić i renesansne filozofske tradicije*
REGULAR ANNUAL THEME: *Petrić and Renaissance Philosophical Traditions*
STÄNDIGES THEMA: *Petrić und die philosophischen Traditionen der Renaissance*
TEMA FISSO: *Patrizi e tradizioni filosofiche rinascimental*

Cres, Hrvatska, 26.–29. rujna 2007.
Cres, Croatia, September 26–29, 2007
Cres, Kroatien, 26.–29. September 2007
Cherso, Croazia, 26–29 settembre 2007

PETRIĆ I RENESANSNE FILOZOFESKE TRADICIJE

Ivica Martinović

Predsjednik Programskog odbora
simpozija *Petrić i renesansne filozofske tradicije*

Frane Petrić (1529–1597), znameniti hrvatski renesansni polihistor, pisao je od prve godine studija filozofije na Sveučilištu u Padovi pa gotovo do posljednjeg daha. Ostavio nam je pozamašnu biblioteku tiskanih radova, a uz nju rukopise rasute po raznim arhivima, pa je tako do stanovite mjere dokumentirao razvoj svoje misli: od snažnih utjecaja različitih filozofskih tradicija i ocjene aristotelovske baštine do izvornih uvida u poetici, metafizici i prirodnoj filozofiji. I danas proučavatelji renesansne epohe stoje pred evolucijom Petrićevih koncepcija kao pred velikim i trajnim istraživačkim zadatkom.

Međunarodni simpozij *Petrić i renesansne filozofske tradicije* u sklopu 16. Dana Frane Petrića želi poslužiti istraživačima da izlože rezultate svojih istraživanja i doprinesu točnijoj prosudbi o ulozi i značenju Petrićeve misli u renesansnom kontekstu, napose u totalitetu renesansnih filozofskih tradicija. Petrićevu mnogodimenzionalnom djelu primjerene su ove stalne istraživačke teme:

0. život, rukopisi i tiskana djela Frane Petrića;
1. obilježja, dometi i značenje njegovih izvornih uvida;
2. raznorodni izvori Petrićeve misli;
3. poredbene prosudbe Petrićevih stajališta i rješenja;
4. recepcija Petrićeva djela, kako ona raznolika među suvremenicima, tako i kasnija koja odjekuje stoljećima;
5. Petrićev doprinos različitim filozofskim disciplinama, primjerice prirodnoj filozofiji, metafizici, esteticima, političkoj filozofiji;
6. Petrićev doprinos egzaktnim znanostima, osobito geometriji, geofizici i astronomiji;
7. Petrićevi prinosi mnogim drugim umijećima, primjerice glazbi, medicini, tehnici;
8. Petrićeva književna djela;
9. Petrićev doprinos prevođenju, izdavaštvu i traduktologiji;

10. Petrićevo razumijevanje povijesti i povijesne znanosti;
11. Petrićev odnos prema latinskom i grčkom jeziku;
12. sve renesansne filozofske tradicije u svojim dvostoljetnim mijenama 1400.-1600. (na tragu Platona, Aristotela, Hermesa, Zoroastra, stoe, humanističkih nadahnuća, itd.)

Time, dakako, nije iscrpljen krug tema koje se mogu prijaviti za izlaganje na simpoziju *Petrić i renesansne filozofske tradicije*.

PETRIĆ AND RENAISSANCE PHILOSOPHICAL TRADITIONS

Ivica Martinović

President of the Programme Committee
of the *Petrić and Renaissance Philosophical Traditions symposium*

Frane Petrić (Franciscus Patricius, 1529–1597), a renown Croatian Renaissance polyhistor, wrote from the first days of his philosophical studies at the Padua University until the very end. His voluminous scientific legacy includes an impressive collection of published works, together with an array of manuscripts scattered in different archives. Well-documented, we are able to follow the development of his thought, from the strong influence of diverse philosophical traditions and evaluation of Aristotelian heritage to the original insights in poetics, metaphysics, and natural philosophy. Today's researchers of the Renaissance are equally challenged by the evolution of Petrić's concepts.

The international symposium *Petrić and Renaissance Philosophical Traditions*, held within the *16th Days of Frane Petrić*, aims to help the scholars submit their results and contribute to a more accurate assessment of the role and significance of Petrić's thought in the Renaissance context and in the overall framework of the philosophical tradi-

tions. Petrić's multidimensional work features the following ongoing research themes:

0. life, manuscripts and printed works of Frane Petrić;
1. nature, results, and significance of Petrić's original insights;
2. diverse sources of Petrić's thought;
3. comparative assessment of Petrić's views and solutions;
4. reception of Petrić's work, from that of his contemporaries to the current one;
5. Petrić's contributions to different philosophical disciplines, as, for instance, to natural philosophy, metaphysics, aesthetics, political philosophy;
6. Petrić's contributions to the exact sciences, particularly to geometry, geophysics, and astronomy;
7. Petrić's contributions to other fields, for instance, music, medicine, engineering;
8. Petrić's literary work;
9. Petrić's contributions to translating, publishing, and traductology;
10. Petrić's approach to history and historical sciences;
11. Petrić's relation to Latin and Greek;
12. all Renaissance philosophical traditions.

This, however, does not exhaust the choice of themes which can be submitted at the symposium *Petrić and Renaissance Philosophical Traditions*.

**14. simpozij
PETRIĆ I RENESANSNE
FILOZOFSKE TRADICIJE**

**14th Symposium
PETRIĆ AND RENAISSANCE
PHILOSOPHICAL TRADITIONS**

SRIJEDA, 26. rujna 2007. / WEDNESDAY, September 26, 2007

Dolazak i smještaj sudionika u hotel *Kimen* u Cresu /
Arrival and accommodation of participants at *Kimen* Hotel, Cres

19:00 *Piće dobrodošlice i večera / Welcome drink and dinner*

21:00 *Prikazivanje filma »Stella maris Sjevernog Jadrana« / Film performance: »Stella maris of the North Adriatic«*

Voditeljica projekta / Head of project: Hrvojka Mihanović-Salopek

Producent / Producer: Alojzije Prosoli

Uvodne riječi / Introductory speeches: Hrvojka Mihanović-Salopek, Alojzije Prosoli

ČETVRTAK, 27. rujna 2007. / THURSDAY, September 27, 2007

9:00–9:30 Otvaranje skupa i pozdravne riječi /
Opening ceremony and greetings

Predsjedavaju / Chairpersons: IVICA MARTINOVIĆ & BRUNO ĆURKO

9:30–10:00 FRANJO ZENKO (Zagreb), Aktualnost Petrićeva pokušaja deheleniziranja filozofije i kršćanske teologije / *Actuality of Petrić's attempt of dehellenization of the philosophy and Christian theology*

10:00–10:15 *Odmor / Break*

10:15–11:15 *Poredbene prouke Petrićeva djela (1): Ficino, Steuco / Comparative studies of Petrić's work (1): Ficino, Steuco*

Predsjedavaju / Chairpersons: IVAN KOLEV & ESTELLA PETRIĆ-BAJLO

JAMES G. SNYDER (New York), Marsilio Ficino and Frane Petrić on *materia prima* / Marsilio Ficino i Frane Petrić o prvoj materiji

IVANA SKUHALA KARASMAN (Zagreb), Petrić i Ficino o utjecaju neba prema Plotinu / Ficino and Petrić on celestial influence according to Plotinus

ELISABETH VON ERDMANN (Bamberg), Zur Bildtheorie von Franciscus Patricius in der Tradition der *philosophia perennis* / O odgojnoj teoriji Frane Petrića u tradiciji *philosophiae perennis*

11:15–11:30 *Odmor / Break*

11:30–12:50 *Poredbene prouke Petrićeva djela (2): Sidney, Bošković, Politeo / Comparative studies of Petrić's work (2): Sidney, Bošković, Politeo*

Predsjedavaju / Chairpersons: MIHAELA GIRARDI-KARŠULIN & ŽELJKA METESI

ESTELLA PETRIĆ-BAJLO (Zadar), On Philip Sidney's *Defence of Poesie* (1595) / *Oko Obrane pjesništva* (1595) Philipa Sidneya

IVICA MARTINOVIĆ (Zagreb), Ruđer Bošković o Frani Petriću: Uloga Vareniusova djela *Geographia universalis* (1650) / Ruđer Bošković on Frane Petrić: The role of Varenius's work *Geographia universalis* (1650)

HEDA FESTINI (Rijeka), Kada analiziram Franu Petrića (1529–1597), zašto mislim na Jurja Politea (1827–1913)? / Why I think of Juraj Politeo (1827–1913) when I analyze Frane Petrić (1529–1597)

IVAN BEKAVAC BASIĆ (Zagreb), Veljko Gortan o Franji Petriću u *Hrvatskim latinistima* / Veljko Gortan on Franjo Petrić in *Croatian Latinists*

12:50–13:15 *Rasprava / Discussion*

13:15 *Ručak / Lunch*

18:00–19:00 *Nikola Kuzanski / Nicholas of Cusa*

Predsjedavaju / Chairpersons: FRANKO ZENKO & JAMES G. SNYDER

ERNA BANIĆ-PAJNIĆ (Zagreb), Kuzanski, Ficino, Petrić i *pia philosophia* / Cusanus, Ficino, Petrić and *pia philosophia*

IVAN KOLEV (Sofia), Rethinking Modality: Nicholas of Cusa and Martin Heidegger / Promišljanje modalnosti: Nikola Kuzanski i Martin Heidegger

DŽEVAD ZEČIĆ (Zenica), Uloga matematike u filozofiji Nikole Kuzanskoga / Role of mathematics in Nicolaus Cusanus's philosophy

19:15–20:00 *Predstavljanje knjige / Book presentation:* Federicus Chrysogonus / Federik Grisogono, *Speculum astronomicum* / *Astronomsko zrcalo*, uredile / edited by Mihaela Girardi-Karšulin & Olga Perić (Zagreb: Institut za filozofiju, 2007)

Sudjeluju / Participants: Erna Banić-Pajnić, Tomislav Čepulić, Mihaela Girardi-Karšulin, Ivica Martinović, Olga Perić

21:00 *Svečana večera / Gala dinner*

PETAK, 28. rujna 2007. / FRIDAY, September 28, 2007

9:00–9:40 *Mladi Petrić (1) / Young Petrić (1)*

Predsjedavaju / Chairpersons: DŽEVAD ZEČIĆ & IVANA SKUHALA
KARASMAN

MISLAV KUKOČ (Split), Mladi Petrić u Aristotelovu Liceju / Young Petrić in Aristotle's Lyceum

STJEPAN ŠPOLJARIĆ (Zagreb), Smisao Petrićeva mita o povijesti / Character of Petrić's myth of history

9:40–10:00 *Odmor / Break*

10:00–11:00 *Mladi Petrić (2) / Young Petrić (2)*

Predsjedavaju / Chairpersons: HEDA FESTINI & KREŠIMIR ČVRLJAK

ROCCO GRIPPA (Macerata), Aspetti sociologici della *Città felice* / Sociološki aspekti Petrićeva *Sretnog grada*

LIDIA CAPUTO (Salento-Lecce), Francesco Patrizi precursore delle scienze linguistiche nell'opera *Della retorica dieci dialoghi* / Frane Petrić – preteča lingvističkih znanosti djelom *Della retorica dieci dialoghi*

FRANCESCA DE SANCTIS (Chieti), Francesco Patrizi e l'Accademia della Fama / Frane Petrić i Accademia della Fama

11:00–11:15 *Odmor / Break*

11:15–11:55 *Hrvatski renesansni filozofi (1) / Croatian Renaissance philosophers (1)*

Predsjedavaju / Chairpersons: ELISABETH VON ERDMANN & IVAN BEKAVAC BASIĆ

MARITA BRČIĆ (Split), Utjecaj Aristotelova poimanja pravednosti na filozofsku misao Benedikta Kotruljevića / Influence of Aristotle's concept of justice on Benedikt Kotruljević's ethics

BRUNO ĆURKO (Zagreb), Izvori devete knjige Dragišićeva djela *De natura angelica* / Sources of the ninth book of Juraj Dragišić's *De natura angelica*

11:55–12:20 *Rasprava / Discussion*

12:20–12:30 *Odmor / Break*

12:30–13:15 *Predstavljanje knjige / Book presentation*: Nicolaus Cusanus / Nikola Kuzanski, *De docta ignorantia / O učenom neznanju*, uredila / edited by Erna Banić-Pajnić (Zagreb: Institut za filozofiju, 2007)

Sudjeluju / Participants: Erna Banić-Pajnić, Luka Boršić, Mihaela Girardi-Karšulin, Ivica Martinović

13:15 *Ručak / Lunch*

18:00–19:00 *Hrvatski renesansni filozofi (2) / Croatian Renaissance philosophers (2)*

Predsjedavaju / Chairpersons: SNJEŽANA PAUŠEK-BAŽDAR & STJEPAN ŠPOLJARIC

DAVOR BALIĆ (Osijek), Različiti pristupi Marka Marulića etičkim pojmovima u *Repertoriju* / Marko Marulić's different approaches to ethical notions in *Repertorium*

MIHAELA GIRARDI-KARŠULIN (Zagreb), Utjecaj Pietra Pomponazzija na Federika Grisogona: Grisogono između platonizma i aristotelizma / Influence of Pietro Pomponazzi on Federik Grisogono: Grisogono between Platonism and Aristotelianism

VESNA TUDJINA (Zagreb), *De republica ecclesiastica* Marka Antuna de Dominisa / *De republica ecclesiastica* of Marko Antun de Dominis

19:15 Predavanje Krunoslava Pranjića »Kroz poetiku do u noetiku (na primjerima triju hrvatskih pjesnika 20. stoljeća)« / »Through poetics to noetics (Via the examples of three Croatian poets of the 20th century)«, a lecture by Krunoslav Pranjić.

20:00 *Večera / Dinner*

SUBOTA, 29. rujna 2007. / SATURDAY, September 29, 2007

9:00–10:00 *Telesio, Petrić, Bruno*

Predsjedavaju / Chairpersons: ERNA BANIĆ-PAJNIĆ & VESNA TUDJINA

KREŠIMIR ČVRLJAK (Zagreb), Petrićev *manoscritto napoletano* iz 1572. godine: Prilog rasvjetljavanju Petrićeve polemike s Bernardinom Telesijem / Petrić's *manoscritto napoletano* from 1572: A contribution to the elucidation of Petrić's polemics with Bernardino Telesio

LUKA BORŠIĆ (Zagreb), Prikaz drugoga sveska Petrićevih *Peripatetičkih rasprava* / Exposition of the second volume of the *Discussiones peripateticae* by Frane Petrić

FULVIO ŠURAN (Pula), L'interpretazione severiniana del pensiero ontologico di Giordano Bruno / Severinovo tumačenje Brunove ontološke misli

10:00–10:15 *Odmor / Break*

10:15–10:55 *Specifična obilježja renesanse / The peculiar features of the Renaissance*

Predsjedavaju / Chairpersons: FULVIO ŠURAN & MILENA RADOVANBURJA

IGOR ŠKAMPERLE (Ljubljana), Sincretismo religioso: Marsilio Ficino e il *Libro della vita* / Religiozni sinkretizam: Marsilio Ficino i njegovo djelo *De vita libri tres*

SNJEŽANA PAUŠEK-BAŽDAR (Zagreb), Neka obilježja renesansne alkemijske simbolike / Some characteristics of Renaissance alchemical symbolism

10:55–11:35 *Petrićeva estetika / Petrić's aesthetics*

Predsjedavaju / Chairpersons: MISLAV KUKOČ & DAVOR BALIĆ

ŽELJKA METESI (Zagreb), Petrićev pojam *concentta* i manierističko-barokne teorije končetizma / Petrić's notion of *concentto* and *concenttism* of the period of Mannerism and Baroque

MILENA RADOVAN-BURJA (Zadar), Mjesto i uloga glazbe u filozofiji Frane Petrića i Francisa Bacona / The place and role of music in the philosophy of Frane Petrić and Francis Bacon

11:35–12:00 *Rasprava / Discussion*

12:00–12:15 *Odmor / Break*

12:15–13:00 *Okrugli stol uz izdanje Petrićevih spisa o pjesničkom umijeću / Round table on the edition of Petrić's writings on poetics*

Sudjeluju / Participants: Ivica Martinović, Željka Metesi, Estella Petrić-Bajlo, Sanja Roić, Stjepan Špoljarić

Uz izdanje: Ljerka Schiffler, *Frane Petrić o pjesničkom umijeću* (Zagreb: Institut za filozofiju, 2007). Sadržava: Frane Petrić, »Izabrani tekstovi«, pp. 1–294.

On the edition: Ljerka Schiffler, *Frane Petrić on poetics* (Zagreb: Institut za filozofiju, 2007). Contains in Croatian: Frane Petrić, »Selected texts«, pp. 1–294.

13:00–13:30 *Završna rasprava i zatvaranje skupa / Closing discussion and closing of the Symposium*

Predsjedavaju / Chairpersons: IVICA MARTINOVIĆ & BRUNO ĆURKO

14:00 *Ručak / Lunch*

Odlazak sudionika / Departure of participants